

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
EDUCACIÓN PLÁSTICA, VISUAL E AUDIOVISUAL
1º ESO

CURSO 2019-2020

DEPARTAMENTO DE DEBUXO

IES DE BECERREÁ

INDICE		Páxina
1	ASPECTOS XERAIS DA PROGRAMACIÓN	3
2	CONCEPTOS CLAVE DA PROGRAMACIÓN	4
3	CONTEXTO	5
	Características do centro e do alumnado.	
	Obxectivos adaptados ao contexto	
4	SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN	6-7
	Secuenciar e temporalizar os contidos por unidades e /ou proxectos	
5	RELACIONAR PARA CADA UNIDADE:	8-9-10-11-12
	Contidos, criterios de avaliación, competencias clave e estándares	
	Grao mínimo de consecución	
	Peso na cualificación	
	Instrumentos de avaliación	
	Temas transversais	
6	METODOLOXÍA DIDÁCTICA:	13-14-15
	Estratexias metodolóxicas	13
	Outras decisións metodolóxicas: agrupamentos, tempos, espazos, materias, recursos	15
7	AVALIACIÓN	16-17-18
	Avaliación inicial	16
	Procedemento para a avaliación inicial	
	Criterios para a acreditación de coñecementos previos, no seu caso. (Bacharelato)	
	Avaliación continua	17
	Procedemento para a avaliación continua : Número e tipo de exames e outras probas a valorar	
	Criterios de cualificación: Valoración dos exames, traballo diario, interese na aula, etc.	
	Elaboración da nota media	
	Recuperación dunha proba ou exame	
	Recuperación dunha avaliación	
	Avaliación final (ESO- BACH)	17
	Quen debe ir á avaliación final?	
	En que consistirá a proba?	
	Que estándares se van a avaliar?: os das avaliacións pendentes, todos, ...	
	Como se elabora a cualificación final?: Ponderación, redondeos, etc?	
	Que criterios segue o centro para a promoción?	
	Avaliación extraordinaria (ESO- BACH)	18
	Procedementos para a avaliación extraordinaria: características da proba escrita	
	Materias pendentes de cursos anteriores	18
	Procedemento para o seguimento e avaliación das materias pendentes: Traballo, probas, etc.	
	Criterios de cualificación: valoración de traballos, probas escritas, outras.	
8	OUTRAS AVALIACIÓNS	19-20-21
	Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente	19
	Indicadores de logro da planificación e do proceso de ensino	
	Indicadores de logro da práctica docente	
	Avaliación da programación didáctica	20-21
	Indicadores de logro sobre a programación didáctica	
9	ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	21-22-23
	Medidas ordinarias: Organizativas e curriculares	21-22
	Medidas extraordinarias: Organizativas e curriculares	23
10	ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	23
	Referencia ás actividades complementarias e extraescolares recollidas na PXA.	
11	DATOS DO DEPARTAMENTO	23
12	RELACIÓN COA RESOLUCIÓN DO 27/07/2015 (DOG 29)	23

1.- ASPECTOS XERAIS DA PROGRAMACIÓN

Se noutras épocas históricas era a palabra, tanto na súa expresión oral como escrita, a principal forma de expresión e de transmisión de ideas e sentimentos, non cabe dúbida de que na época na que estamos inmersos/as a imaxe cobrou un protagonismo sen precedentes en ningunha outra época da historia da humanidade.

A materia de Educación Plástica, Visual e Audiovisual parte dos bloques impartidos na educación primaria na área de Educación Artística. A parte destinada á educación plástica xa anticipaba os mesmos bloques dos que parte a materia en ESO, baixo as denominacións de "Educación audiovisual", "Debuxo técnico" e "Expresión artística".

Nos tres primeiros cursos da ESO esta materia estrutúrase en tres bloques: "Expresión plástica", "Comunicación audiovisual" e "Debuxo técnico". En cuarto da ESO os bloques nos que se estrutura a materia son: "Expresión plástica", "Debuxo técnico", "Fundamentos do deseño" e "audiovisual e multimedia".

O bloque de "Expresión plástica" experimenta con materiais e técnicas diversas na aprendizaxe do proceso de creación. Inténtase darlle ao alumnado unha maior autonomía na creación de obras persoais, axudando a planificar mellor os pasos na realización de proxectos artísticos, tanto propios coma colectivos.

Analízanse as características da linguaxe audiovisual desde a cal se realiza a análise crítica das imaxes que nos rodean. Faise, tamén, especial fincapé no uso das tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas á imaxe.

No bloque titulado "Debuxo técnico" trasládanse coñecementos teórico-prácticos sobre formas xeométricas e sistemas de representación, e aplícanse estes coñecementos á resolución de problemas e á realización de deseños.

No cuarto curso, considerando a madureza do alumnado e os coñecementos adquiridos, incorpórase o bloque de "Fundamentos do deseño", que vai permitir o coñecemento dos fundamentos do deseño nas súas diferentes áreas, desenvolvendo, desde un punto de vista práctico, os coñecementos adquiridos no resto de bloques.

	2.- CONCEPTOS CLAVE (Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)
Desenvolvemento curricular	2º nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer. Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábeles. Poden concretarse a través dos indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 27/7/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Estándares imprescindibles	Son os estándares mínimos esixibles para superar un área. O seu grao de adquisición debería estar en torno ao 100%. (Galicia non os menciona)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "o valor" que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avalialo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Foron fixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das competencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	"Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: TEC B1.1 .2 TEC: Abreviatura da área: Xeografía e Historia B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar 2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

3.- CONTEXTO

1.- Contexto do centro

* Características do centro:

Na comarca da Montaña Lucense, na vila de Becerreá, polo que ten como área de influencia os concellos de Cervantes, As Nogais, Navia e Baralla, principalmente.

O alumando da **ESO** chega procedente do CEIP San Xoán de Becerreá e do CEIP de As Nogais. Na etapa de **Bacharelato** matricúlase alumnado procedente doutros concellos limítrofes ou próximos, sendo o máis común recibir alumando do CPI de San Román (Cervantes) e do CPI Luís Díaz Moreno (Baralla) e en menor medida do CPI de Navia de Suarna. Nos últimos cursos tamén estamos a recibir alumnos/as do CPI de Castroverde.

Impártese Ensinanza Secundaria Obrigatoria e Bacharelato.

Trátase dun centro de liña un, cunha diminución notable do alumando respecto á matrícula de anos anteriores, se ben nos últimos anos esta mantense estable en torno aos 110- 115 alumnos/as, aproximadamente. Tamén nos últimos cursos incrementouse o número de alumnos/as da etapa postobrigatoria que se matricula no centro, o que supón unha renovación importante de alumnado ao comezo desta etapa.

No curso 2017/18, pasamos a formar parte do proxecto E-Dixgal para os dous primeiros cursos da etapa obrigatoria, o que supón un importante esforzo de formación por parte do profesorado. Destaca o elevado compromiso por parte do claustro, que se involucra no programa de formación case na súa totalidade, a pesar de que só é obrigatorio para os docentes que imparten clase nos citados cursos.

*Características do alumnado:

A lingua materna dominante entre o alumando do centro é o galego.

No que respecta a atención á diversidade e ao alumando con NEE, este adoita atoparse nos dous primeiros cursos da etapa obrigatoria. Normalmente, o alumando ao que se lle aplican ACI no noso centro (dúas alumnas no presente curso) xa recibira esta medida de atención no ensino primario, se ben en moitas ocasións se amplía o número de materias nas que se contempla tal medida unha vez que comezan a etapa secundaria. Igualmente, nos dous primeiros cursos da ESO existen agrupamentos flexibles nas materias instrumentais, si ben non sempre se pode ofrecer na totalidade das mesmas pola limitación no número actual de docentes. Así, no curso actual, non existe agrupamento flexible para a materia de matemáticas no segundo curso da etapa.

No noso centro hai un bo clima de convivencia, segundo a valoración que do mesmo fan os distintos sectores da nosa comunidade educativa. Tampouco as intervencións directas na corrección de condutas leves contrarias ás normas de convivencia acadan unha cifra preocupante. Non se rexistran problemas habituais de absentismo na etapa postobrigatoria. É de destacar como o contacto directo das familias co centro vai descendendo co transcorrer dos cursos, se ben as familias acoden cando son citados polos titores/as, resto do profesorado ou equipo directivo.

Actualmente unha elevada porcentaxe de alumando da ESO está participando nalgún dos clubs de lectura que funcionan no centro. Igualmente, continuamos coa práctica da "hora de ler", consistente en 10 minutos de lectura para alumando e profesorado ao comezo dunha clase que cambia semanalmente.

2.- Obxectivos (adaptados ao contexto do centro e do alumnado):

1	Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2	Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
3	Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
4	Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
5	Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
6	Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
7	Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

4.- Secuenciación e temporalización dos contidos de Educación Plástica, Visual e Audiovisual - 1º ESO.

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema/ U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
1ª Avaliación	2	B1	Bloque 1. Expresión plástica				
		B1.1	Elementos configurativos da imaxe: punto, liña e plano.				
		B1.2	Aprecio do uso que os/as artistas fan do punto, a liña e o plano para aplicalo ás propias composicións.				
		B1.3	O punto como o elemento máis sinxelo na comunicación visual.				
		B1.4	Posibilidades gráficas e expresivas da liña en relación ao seu trazado, o seu grosor ou a súa velocidade.				
	3	B1.5	Calidades do plano como elemento compositivo e como construtor de volume.				
		B1.6	Elementos de expresión plástica: liña, textura e cor.				
		B1.7	Composición: elementos.				
		B1.8	O ritmo na composición.				
		B1.9	A cor coma fenómeno físico e visual. Mestura aditiva e mestura substractiva.				
		B1.10	Círculo cromático. Cores complementarias.				
		B1.11	Texturas naturais e artificiais. Capacidade expresiva das texturas.				
	1	B1.12	Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.				
							1

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema/ U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
2ª Avaliación	4	B2	Bloque 2. Comunicación audiovisual				
		B2.1	Imaxe e a comunicación visual. Iconicidade. Graos de iconicidade. Imaxe figurativa e imaxe abstracta.				
	5	B2.2	Comunicación visual. Símbolos e iconas.				
		B2.3	O cómic: medio de expresión. Linguaxe do cómic.				
	6	B2.4	Comunicación visual: características e elementos que interveñen nela.				
		B2.5	Funcións das mensaxes na comunicación visual e audiovisual.				
							1

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema/ U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
3ª Avaliación		B3	Bloque 3. Debuxo técnico				
	7	B3.1	Elementos xeométricos fundamentais: punto, liñas e direccións. Posicións relativas entre rectas: paralelas, cortantes e perpendiculares.		Marzo Abril	4	1
		B3.2	Manexo da escuadra e cartabón para o trazado de paralelas, perpendiculares e rectas a 45º.				
		B3.3	Circunferencia e círculo. A circunferencia como lugar xeométrico básico no plano.				
		B3.4	Manexo do compás. Dividir a circunferencia en dous, catro, seis ou oito partes iguais, usando o compás. Realizar motivos decorativos co manexo do compás.				
	8	B3.5	Ángulos. Clasificación de ángulos y posicións relativas.		Abril Maio	6	
		B3.6	Trazado de ángulos con escuadra e cartabón.				
		B3.7	Realizar operacións con ángulos. Medidas angulares. Transporte de medidas angulares.				
		B3.8	Bisectriz dun ángulo. A bisectriz como lugar xeométrico básico no plano.				
		B3.9	Concepto de medida. Operacións con segmentos coa axuda da regra ou utilizando o compás.				
		B3.10	Mediatriz dun segmento. A mediatriz como lugar xeométrico básico no plano.				
	7	B3.11	Teorema de Thales. Aplicacións do teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais e para a escala dun polígono.		Marzo	2	
		B3.12	Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana				
	9	B3.13	Triángulos. Clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos. Propiedade fundamental dos triángulos.		Maio Xuño	12	
		B3.14	Construción de triángulos.				
		B3.15	Liñas e puntos notables dos triángulos. Alturas, medianas, bisectrices e mediatrices dos triángulos.				
		B3.16	Triángulo rectángulo: características e construción dun.				
		B3.17	Cuadriláteros: clasificación e propiedades.				
		B3.18	Construción de cuadriláteros.				
	10	B3.19	Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.				
B3.20		Construción de polígonos regulares inscritos nunha circunferencia.					

5. Relación dos aspectos curriculares para cada unidade

1º Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados / indicadores de logro				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación									Temas transversais						
Tema /UD	Identif. Contidos	Identif. Criterios aval.	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	Peso Cualific.	Instrumentos						Temas transversais							
								Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Cad. clas.	Rúbr.	Obser.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
1	B1.12	B1.7	EPVAB1.7.1	CCL	Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.	50%	15%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB1.7.2	CSC	Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.	50%	15%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB1.7.3	CCEC	Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.	50%	15%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB1.7.4	CAA	Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.	50%	15%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB1.7.5	CSC	Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.	50%	15%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB1.7.6	CSC	Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.	50%	15%			90%				10%	x		x	x		x	
			EPVAB1.7.7	CSC	Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	60%	10%			90%				10%	x		x	x		x	
2	B1.1 B1.2	B1.1	EPVAB1.1.1	CCEC	Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas.	50%	20%			90%				10%	x		x	x			
	B1.3 B1.4 B1.5	B1.2	EPVAB1.2.1	CAA	Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas.	50%	20%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB1.2.2	CSIEE	Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.	60%	30%			90%				10%	x		x	x			

			EPVAB1.2.3	CCEC	Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.	60%	30%			90%				10%	x		x	x				
--	--	--	------------	------	--	-----	-----	--	--	-----	--	--	--	-----	---	--	---	---	--	--	--	--

1º Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados / indicadores de logro										Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais						
Tema /UD	Identif. Contidos	Identif. Criterios aval.	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec	Peso Cualific	Instrumentos							Temas transversais										
								Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Cad. clas.	Rúbr.	Obser.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV				
3	B1.6	B1.3	EPVAB1.3.1	CCL	Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).	50%	15%			90%					10%	x		x	x						
	B1.7 B1.8	B1.4	EPVAB1.4.1	CCL	Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.	50%	9%			90%					10%	x		x	x						
			EPVAB1.4.2	CSIEE	Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito.	60%	15%			90%					10%	x		x	x						
			EPVAB1.4.3	CCEC CSIEE	Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.	50%	15%			90%					10%	x		x	x						
			EPVAB1.4.4	CCEC	Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito.	50%	10%			90%					10%	x		x	x						
	B1.9 B1.10	B1.5	EPVAB1.5.1	CSC	Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e subtractiva e as cores complementarias.	60%	18%			90%					10%	x		x	x						

LEENDA COMPETENCIAS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

LEENDA TRANSVERSAIS

CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia

5. Relación dos aspectos curriculares para cada unidade

2º Aval

2º Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados / indicadores de logro				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación									Temas transversais						
Tema /UD	Identif. Contidos	Identif. Criterios aval.	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	Peso Cualific	Instrumentos							Temas transversais						
								Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Cad. clas.	Rúbr.	Obser.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
4	B2.1	B2.1	EPVAB2.1.1	CCL	Diferencia imaxes figurativas de abstractas.	60%	10%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB2.1.2	CCL	Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes.	50%	10%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB2.1.3	CD	Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.	50%	35%			90%				10%	x		x	x			
	B2.2	B2.2	EPVAB2.2.1	CCL	Distingue símbolos de iconas.	60%	10%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB2.2.2	CD	Deseña símbolos e iconas.	50%	35%			90%				10%	x		x	x			
5	B2.3	B2.3	EPVAB2.3.1	CCL	Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas.	50%	100%			90%				10%	x		x	x			
6	B2.4	B2.4	EPVAB2.4.1	CSC	Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.	60%	38%			90%				10%	x		x	x			
	B2.5	B2.5	EPVAB2.5.1	CCL	Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual.	60%	38%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB2.5.2	CD	Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.	50%	24%			90%				10%	x		x	x			

LENDAS DE COMPETENCIAS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

LENDAS TRANSVERSAIS

CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia

5. Relación dos aspectos curriculares para cada unidade

3º Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados / indicadores de logro

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. Contidos	Identif. Criterios aval.	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec	Peso Cualific	Instrumentos							Temas transversais						
								Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Cad. clas.	Rúbr.	Obse. r	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
7	B3.1	B3.1	EPVAB3.1.1	CAA	Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma.	90%	15%			90%				10%	x		x	x			
	B3.2	B3.2	EPVAB3.2.1	CMCCT	Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.	70%	15%			90%				10%	x		x	x			
	B3.3	B3.3	EPVAB3.3.1	CD	Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.	50%	30%			90%				10%	x		x	x			
	B3.4	B3.4	EPVAB3.4.1	CMCCT	Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.	50%	30%			90%				10%	x		x	x			
	B3.12	B3.11	EPVAB3.11.1	CMCCT	Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, biselector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	50%	10%			90%				10%	x		x	x			
8	B3.5 B3.6	B3.5	EPVAB3.5.1	CSIEE	Identifica os ángulos de 30º, 45º, 60º e 90º na escuadra e no cartabón.	100%	6%			90%				10%	x		x	x			
	B3.7	B3.6	EPVAB3.6.1	CMCCT	Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.	70%	20%			90%				10%	x		x	x			
	B3.8	B3.7	EPVAB3.7.1	CCEC	Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.	90%	7%			90%				10%	x		x	x			
	B3.9	B3.8	EPVAB3.8.1	CMCCT	Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.	70%	20%			90%				10%	x		x	x			
	B3.10	B3.9	EPVAB3.9.1	CMCCT	Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.	90%	7%			90%				10%	x		x	x			

	B3.11	B3.10	EPVAB3.10.1	CCEC	Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales.	70%	10%			90%				10%	x		x	x			
			EPVAB3.10.2	CSIEE	Escala un polígono aplicando o teorema de Thales.	40%	30%			90%				10%	x		x	x			

3º Aval			Estándares de aprendizaxe avaliados / indicadores de logro					Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación								Temas transversais						
Tema /UD	Identif. Contidos	Identif. Criterios aval.	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec	Peso Cualific	Instrumentos							Temas transversais							
								Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Cad. clas.	Rúbr.	Obser.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV	
9	B3.14	B3.13	EPVAB3.13.1	CAA	Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.	60%	23%			90%				10%	x		x	x				
	B3.15	B3.14	EPVAB3.14.1	CSIEE	Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.	50%	23%			90%				10%	x		x	x				
	B3.16	B3.15	EPVAB3.15.1	CMCCT	Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.	50%	20%			90%				10%	x		x	x				
	B3.17	B3.16	EPVAB3.16.1	CCEC	Clasifica correctamente calquera cuadrilátero.	90%	11%			90%				10%	x		x	x				
	B3.18	B3.17	EPVAB3.17.1	CAA	Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.	60%	23%			90%				10%	x		x	x				
10	B3.19	B3.18	EPVAB3.18.1	CCEC	Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	90%	30%			90%				10%	x		x	x				
	B3.20	B3.19	EPVAB3.19.1	CMCCT	Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.	70%	70%			90%				10%	x		x	x				

LEENDA COMPETENCIAS

CCL Comunicación lingüística
CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
CD Competencia dixital
CAA Competencia aprender a aprender

LEENDA TRANSVERSAIS

CL Comprensión lectora
EOE Expresión oral e escrita
CA Comunicación audiovisual
TIC Tecnoloxías da información e comunicación

CSC Competencias sociais e cívicas
CSIEE Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC Conciencia e expresións culturais

EMP Emprendemento
EC Educación cívica
PV Prevención da violencia

1.- Estratexias metodolóxicas

1. Aspectos xerais

A metodoloxía didáctica neste etapa será nomeadamente activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes.

Non teremos conseguido o noso principal obxectivo se, ao final do curso, os alumnos non cambiaron a súa forma de analizar o contorno, a partir dun punto de vista técnico, nin a súa apreciación do papel que desempeña a tecnoloxía nas nosas vidas. A comprensión da importancia da tecnoloxía debe vir da man do interese dos alumnos pola seu contorno técnico. De aí, a vital importancia do enfoque motivador nos textos, na selección de contidos e nas propostas de actividades.

O deseño de actividades constitúe un dos factores de maior relevancia na actuación do profesorado no proceso de ensino-aprendizaxe. É necesario para facilitar o proceso deseñar actividades que poidan cumprir unha función de diagnóstico, de reforzo ou ampliación, de resumo, de avaliación e de desenvolvemento e aprendizaxe.

Neste senso, teranse en conta as seguintes consideracións, coa perspectiva das características da etapa:

- Facilitar o acceso de todo o alumnado á educación común, coas medidas necesarias de atención á diversidade.
- Atender os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado.
- Favorecer a capacidade de aprender por si mesmos e promover o traballo en equipo.
- Procurar a adquisición e o desenvolvemento das competencias básicas, axeitando o seu logro progresivo ás características do alumnado do curso e da materia.
- Predispoñer e reforzar o hábito de lectura con textos seleccionados a tal fin.
- Desenvolver a comprensión lectora e a expresión oral e escrita.
- Incidir, así mesmo, na comunicación audiovisual e no uso das tecnoloxías da información e da comunicación.

2. Estratexias metodolóxicas

De maneira máis específica, a lóxica das competencias comporta:

- Desprazar os procesos de ensino referidos á transmisión de informacións e coñecementos polos de adquisición de capacidades e competencias. Neste mesmo sentido, subliñar o coñecemento aplicado, o saber práctico, fronte á aprendizaxe memorístico.
- Utilizar as ideas e coñecementos previos dos alumnos como soporte para novos esquemas mentais que reformulen ou desenvolvan os dispoñibles.
- Situar á busca, selección, análise crítico, tratamento, presentación e aplicación dos coñecementos; de tal maneira que a función docente vincúlese a “titorizar” a aprendizaxe, estimular e acompañar.
- Aproximar a natureza do coñecemento a situacións cotiás e problemas prácticos, aos contextos e contornos sociais, para que a aprendizaxe resulte relevante.
- Facilitar situacións que requiran procesos de metacognición do alumnado e axuden a adquirir habilidades de autorregulación, tanto para aprender como para aprender a aprender.
- Recorrer a actividades didácticas en clave de “situacións-problema”, nas que se requiren procesos cognitivos variados e a aplicación do que se sabe ou do que se sabe facer a situacións que resultan próximas, habituais e previsibles.
- Alternar e diversificar as actuacións e situacións de aprendizaxe de acordo coa motivación e os xuros do alumnado.
- Utilizar a cooperación entre iguais como experiencia didáctica na que se poñen en xogo o diálogo, o debate, a discrepancia, o respecto ás ideas doutros, o consenso, as disposicións persoais.
- Acentuar a natureza formativa e orientadora da avaliación, asociada, de maneira continua, ao desenvolvemento das prácticas e procesos de ensino e aprendizaxe; que poden ser revisados e axustados de acordo coas informacións e rexistros da avaliación formativa.

3. Secuenciación habitual de traballo na aula

Motivación e información ao alumnado

- Permitir que o alumno/a aprecie o seu grao inicial de competencia nos contidos de aprendizaxe.
- Facilitar a autorregulación do ritmo de execución e aprendizaxe como tratamento específico á diversidade dos alumnos.
- Presentar unha coherencia interna capaz de ser apreciada polo alumno.
- Posibilitar que o alumno poida construír novas aprendizaxes sobre a base ou superación dos seus coñecementos previos.
- Desenvolver os distintos tipos de contidos da área dunha maneira interrelacionada.
- Agrupar aos alumnos de múltiples formas que faciliten o traballo cooperativo.
- Implicar a posibilidade de gozar aprendendo con aprendizaxes funcionais que sexan motivantes para os alumnos.
- Familiarizar ao alumno co contorno da área, cos espazos e materiais propios das actividades artísticas e audiovisuais, e promover o seu uso adecuado.

Traballo persoal e Avaliación:

Por cada Avaliación realizarase obrigatoriamente traballos individuais ou láminas propostos sobre os coñecementos teóricos e técnicos das unidades didácticas correspondentes a cada trimestre. A parte, os alumnos/as presentarán os traballos no prazo demandado. A atención, participación na clase, será avaliado diariamente, así coma a constancia e tenacidade no traballo.

A nota media da avaliación será a media ponderada de todos os traballos ou láminas presentadas ou propostos, será necesario acadar como mínimo a cualificación de 4 para poder facer a media entre os restantes.

2.- Outras decisións metodolóxicas

7.- AVALIACIÓN

Inicial, continua, final, extraordinaria. Pendentes

1. Procedementos de avaliación inicial

Proporciona datos acerca do punto de partida de cada alumno/a, proporcionando unha primeira fonte de información sobre os coñecementos previos e características persoais, que permiten unha atención ás diferenzas e unha metodoloxía axeitada. Realizarase durante as primeiras semanas do comezo do curso académico

O proceso de ensinanza-aprendizaxe debe partir sempre de un proceso de planificación que haberá de ter en conta os coñecementos previos do alumnado, os contidos que se van a desenvolver, os obxectivos que se queren lograr e tamén as características do alumnado que vai formalo grupo en concreto. Por iso, é convinte partir dunha avaliación inicial para determinar cal e o nivel de competencia previa dos alumnos sobre a materia; favorecendo así s aprendizaxe significativo.

Un sinxelo diálogo ao comezo dos bloques pode axudar a axustar convintemente o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Como consecuencia do resultado desta avaliación inicial, adoitaranse as medidas pertinentes de apoio, reforzo e/ou recuperación para aquel alumnado que o precise, o de adaptación curricular para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo. Dita avaliación incluírá a análise dos informes persoais da etapa ao ciclo anterior correspondentes aos alumnos e alumnas do seu grupo, que se completará con outros datos obtidos polo propio titor ou titora sobre o punto de partida dende que o alumno ou alumna inicia os novos aprendizaxes. Todas estas actuacións de ser necesario, comunicaranse ao titor/a e o Equipo de Orientación para a toma de decisións e información a familia.

En definitiva; as medidas encamiñadas a modificar, perfilar e enriquecer o proceso educativo, definindo, grazas a información obtida nesta avaliación, cuestións relativas ao desenvolvemento do currículo (estratexias de ensinanza e aprendizaxe, metodoloxías na aula, temporalización das propostas didácticas, selección de materiais e recursos, implicación do alumnado no seu proceso de aprendizaxe, etc.).

2.- Procedemento avaliación continua

Por cada Avaliación realizarase obrigatoriamente láminas ou traballos individuais ou propostos sobre os coñecementos teóricos e técnicos das unidades didácticas correspondentes a cada trimestre. A parte os alumnos/as deberán presentalos no prazo marcado polo profesor/a. A atención, participación na clase, será avaliado diariamente, así coma a constancia e tenacidade no traballo.

A nota media da avaliación será a media ponderada de todos os traballos presentados ou propostos, será necesario acadar como mínimo a cualificación de 4 para poder facer a media entre os restantes.

A atención, participación na clase, a constancia e tenacidade no traballo sumarán ata 2 puntos.

Se nalgún dos traballos que obrigatoriamente teñen que presentar non se obtivo unha nota unha nota mínima de 4, considerarase suspensa esa parte e polo tanto non fará media cos restantes. Farase unha recuperación para aqueles alumnos/as que o precisen en cada avaliación. Para recuperala haberá que realizar a parte ou partes dos que non se acadou un nivel adecuado. Esta recuperación constará da repetición ou mellora do traballo esixido até acadar a nota mínima.

A nota da avaliación será a media ponderada dos distintos traballos, xunto coa observación directa, segundo as directrices antes descritas.

4.- Procedemento avaliación final

A nota máxima, 10 será acadada por aqueles alumnos que acaden o porcentaxe máximo ao remate de cada avaliación trimestral. Aqueles alumnos que non acadaran o 5, resultado da media ponderada dos traballos a presentar, deberán recuperar mediante a proba de recuperación correspondente.

Os alumnos que en xuño, non acaden unha media aritmética de 5 tendo en conta as cualificacións dos tres trimestres poderán presentarse a unha proba de recuperación. Se o alumno/a traballa no curso correspondente e realizou os traballos do curso o redondeo será á alza, polo que o alumno poderá aprobar cunha nota media superior a catro puntos.

5.- Procedemento de avaliación extraordinaria

De non acadar a cualificación de 5 na avaliación ordinaria, deberán facer outra proba extraordinaria en setembro.

A proba extraordinaria terá carácter práctico, e constará de un traballo, proposto por avaliación e farase na aula de plástica e audiovisuais. O alumno/a deberá vir provisto de material de debuxo técnico e artístico, usado durante o curso escolar para a realización da proba.

O contido desta proba, versará sobre os contidos principais dos traballos trimestrais correspondente as avaliacións do curso académico. Ao igual que na avaliación final ordinaria se o alumno traballou no curso correspondente e realizou os traballos do curso o redondeo será á alza, polo que o alumno poderá aprobar cunha nota no exame superior a catro puntos.

6.- Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes

O alumnado coa materia pendente de cursos anteriores, presentáraselle unha serie de traballos individuais organizadas por bloques de contidos para facilitarlle a aprendizaxe (as actividades propostas, dependerán da situación académica de cada alumno). Esta entrega farase ao principio de cada mes, e irá estruturada en traballos semanais ou mensuais.

Para superar a materia é imprescindible a presentación e a cualificación positiva destes traballos.

A materia pendente poderá ser cualificada positivamente (sempre a criterio dos membros do departamento) se un alumno mostra no curso actual unha actitude responsable, de traballo constante, de atención e participación, e se supera as avaliacións primeira e segunda do curso correspondente. Ademais, deberá cumprir os plans de traballo expostos no apartado anterior. Dado este caso, os alumnos non terán obriga de presentarse ás probas oficiais.

Porén, se o alumno/a fai os traballos propostos anteriormente por avaliación ou trimestre, poderá aprobar a materia pendente do curso ou cursos anterior/es, independentemente de que supere ou non a materia do curso actual. Podéndose dalo caso de que nunha avaliación aprobe a materia pendente e suspenda a do curso actual.

Estableceranse dúas probas obxectivas de carácter oficial: unha no mes de maio e outra no mes de setembro do ano académico en curso, para todos os alumnos que no mes de maio sigan tendo pendente do curso anterior esta materia. Os contidos esixibles farán referencia aos contidos mínimos establecidos. A cualificación destas probas non será definitiva nin determinante, podendo estar modificada polos resultados obtidos a través do seguimento que o xefe de departamento faga das actividades que os alumnos irán presentando ao longo do curso.

A cualificación será comunicada no mes de maio, ou se é o caso en setembro. Os criterios de avaliación de cada

un dos cursos aparecen recollidos no apartado anterior desta programación.

8.- OUTRAS AVALIACIÓNS

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8.- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
7.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
8.- Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
9.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
10.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				

11.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
12.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
13.- Cal é o grao de implicación nas funcións de tutoría e orientación do profesorado?				
14.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
15.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
16.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,... ?				

2.- Avaliación da programación didáctica

1.- Mecanismo revisión

Fárase trimestralmente, mentras non o sexa requerido por algún dos membros do departamento. No mes de xuño				
2.- Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica	Escala			
tamén se fará unha avaliación xeral e os resultados incluíranse na programación do curso seguinte. Utilizaranse os seguintes indicadores:	1.	2.	3.	4.
3.- Diseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secunciación e temporalización?	VALORACIÓN E PROPOSTAS			
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Selección de obxectivos e contidos e función dos estándares para superar a materia?				
8.- Asígnase a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/variños instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Vinculouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fíxose a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Utilizáronse para a avaliación inicial recursos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				

28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

9.- ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS ORDINARIAS

A educación secundaria obrigatoria organízase de acordo cos principios de educación común e de atención á diversidade do alumnado. As medidas de atención á diversidade nesta etapa estarán orientadas a responder ás necesidades educativas concretas do alumnado, ao logro dos obxectivos da educación secundaria obrigatoria e á adquisición das competencias correspondentes, e non poderán, en ningún caso, supor unha discriminación que lle impida alcanzar os devanditos obxectivos e competencias, e a titulación correspondente adoptaranse as medidas de reforzo necesarias que faciliten a súa integración escolar e a recuperación do seu desfasamento, e que lle permitan continuar con aproveitamento os estudos. No caso de superar o devandito desfasamento, incorporárase ao curso correspondente á súa idade.

No presente curso académico, nesta materia non hai desdoblamento do grupo, materiais didácticos diferenciados para alumnado específico nin programas de apoio ou reforzo educativo.

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE NA PROGRAMACIÓN

A programación de Educación Plástica, Visual e Audiovisual debe ter en conta os contidos nos que o rendemento varía ostensiblemente duns alumnos a outros, en función dos coñecementos previos do alumnado, nas habilidades creativas e artísticas.

Neste punto é esencial expoñer actividades de reforzo e de ampliación para que traballen os máis adiantados. O desenvolvemento de traballos prácticos de diferente dificultade tamén pode servir para axeitar os contidos da área ás diferentes capacidades dos alumnos e alumnas.

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE NA METODOLOXÍA

A atención á diversidade, a partir do punto de vista metodolóxico, debe estar presente en todo o proceso de aprendizaxe, e debe servir ao profesor para:

- Comprobar os coñecementos previos dos alumnos e alumnas ao comezo de cada tema. Cando se detecte algunha lagoa nos coñecementos de determinados alumnos, deben propoñerse actividades destinadas a subsanala.
- Procurar que os contidos novos se conecten cos coñecementos previos da clase e que sexan axeitados ao seu nivel cognitivo.
- Propiciar que o ritmo da aprendizaxe sexa o marcado polo propio alumno.

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE NOS MATERIAIS DO ALUMNO

Durante o desenvolvemento do traballo na aula, o material utilizado facilita as pertinentes adaptacións á diversidade do alumnado a partir da flexibilidade dos seus diferentes compoñentes: os contidos organízanse en varias partes, as actividades están graduadas, a metodoloxía contempla diversos ritmos e variantes no proceso de ensino-aprendizaxe, etc.

Concretamente, os seguintes aspectos permiten atender as diferenzas individuais do alumnado:

- A división dos contidos en tres partes: recursos, organización e xestión e ferramentas e técnicas, posibilita realizar unha programación diferente segundo as necesidades do alumnado, dando maior ou menor importancia aos distintos temas.
- A categorización das actividades facilita axectar as mesmas ao nivel do alumnado.
- Os proxectos de construción propóñense en dous niveis: por unha parte, proxectos con todos os pasos desenvolvidos que proporcionan unha guía de traballo completa; por outra parte, proxectos menos detallados nos que só se presenta un problema ao que os alumnos e alumnas deben dar resposta tecnolóxica, desenvolvendo eles mesmos o plano de actuación.
- As monografías serven para reforzar algúns conceptos como para ampliar outros. Son tamén un punto de partida para realizar o estudo doutros conceptos, por parte do alumnado máis adiantado.

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

ADAPTACIÓNS DO CURRÍCULO

Cando a atención á diversidade do alumnado tal como se especificou nos puntos anteriores non dea uns resultados satisfactorios para os alumnos que por razóns educativas, culturais, etc., non poidan seguir o proceso ordinario de ensino-aprendizaxe, procederase a efectuar modificacións no currículo. As alternativas de modificación recollidas na lexislación vixente, e que serán individuais para cada alumno, son:

Reforzo educativo

Consiste en facer modificacións ou adaptacións de: secuenciación de contidos, instrumentos de avaliación, organización do aula, agrupamento de alumnos, e todo aquilo referente á metodoloxía. Non se poderán modificar obxectivos, contidos e criterios de avaliación.

Adaptacións curriculares

Levaranse a cabo cando as medidas de reforzo educativo non foron suficientes, para que o alumnado vaia conseguindo os obxectivos. Poderanse reaxustar, reducir, suprimir, complementar ou ampliar os obxectivos, contidos e criterios de avaliación. Os novos obxectivos poderán pertencer a outro ciclo ou etapa distinta.

No presente curso académico e nesta materia non hai medidas extraordinarias de adaptacións do currículo para o alumnado matriculado.

10. Actividades complementarias e extraescolares

Xa están incluídas no Plan Xeral Anual do Centro para o actual curso académico. Departamento de Debuxo.

11. Datos departamento

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	1º ESO	Simple	Manuel Garrido Pérez
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	3º ESO	Simple	Manuel Garrido Pérez
Debuxo Técnico I	1º BAC	Simple	Manuel Garrido Pérez
Debuxo Técnico II	2º BAC	Simple	Manuel Garrido Pérez

12. Relación coa resolución

Resolución do .27/7/2015 (DOG 29)

Elementos	Aspectos	Páxina
a	Introdución e contextualización	3-4-5
b	Contribución ás competencias básicas	8-9-10-11-12
c	Concreción dos obxectivos para curso	5
d	Concreción para cada estándar	8-9-10-11-12
	1º.- Temporalización	8-9-10-11-12
	2º.- Grao mínimo de consecución	8-9-10-11-12
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	8-9-10-11-12
e	Concrecións metodolóxicas	13-14
f	Materiais e recursos didácticos	15
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	15-16-17
h	Indicadores de logro para avaliar o proc. ensino e p.d.	17-18
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	18
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	15
k	Avaliación inicial e medidas	15
l	Medidas de atención á diversidade	21-22
m	Concreción de elementos transversais	8-9-10-11-12
n	Actividades complementarias e extraescolares	23
ñ	Revisión, avaliación e modificación da programación	20-21